LEGEARTIS
ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085
Број 69 / јун 2018.

ИНГ-ПРО

25 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

ИЗДВАЈАМО:

Недоумице које постоје у вези са правом на годишњи одмор

Поништај решења о изузимању градског грађевинског земљишта

Задаци и одговорност комисије за јавну набавку

Посебна издвајања из буџета града и општине према Закону о финансијској подршци породици са децом и правилницима који ближе прописују ова издвајања

Закуп непокретности у пракси судова

www.propisiupraksi.rs • www.legeartis.rs

ЈАВНЕ НАБАВКЕ • РАДНО ПРАВО • ГРАЂАНСКО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, новим примерима судске праксе, новим правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које претплатници сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што се једним кликом могу ископирати текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова добијају већ понуђени резултати.

WWW.PROPISI.NET

ИНГ-ПРО

LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година VI, број 69, ЈУН 2018.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Алжбета Марко
Весна Филиповић
Владимир Саичић
Драгана Марчетић
Драгана Станковић Николић
Драган У. Калаба
Ивана Бараћ
Милан Ранђеловић
Ружа Урошевић
Слободанка Келечевић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

У овом периоду године веома су актуелна питања везана за годишње одморе, па у оквиру рубрике ***Радно право*** *дајемо одговоре на најчешће дилеме из праксе.*

Приближава се почетак примене Закона о финансијској подршци породици са децом, тако да овој теми посвећујемо још један текст у оквиру рубрике ***Јавне набавке и буџети****. У истој рубрици пишемо и о задацима и одговорностима комисије за јавну набавку, а обрађена је и увек актуелна тема контроле запошљавања у јавном сектору.*

У оквиру рубрике ***Грађанско право*** *дат је приказ новије праксе парничних судова у области закупа непокретности, превасходно са аспекта Закона о облигационим односима.*

Када је у питању кривичноправна материја, уз доста примера из судске праксе разматрамо кривично дело ометање службеног лица у вршењу службене дужности.

У рубрици ***Привредно право*** *представљено је правно схватање Врховног касационог суда и Привредног апелационог суда да правни посао компензације у условима блокаде рачуна учесника није ништав.*

Осим наведених, ту су и други текстови у рубрикама ***Привредно право*** *и* ***Унакрсни поглед****, као и наше сталне рубрике* ***Портал читалаца, Регистар прописа*** *и* ***Календар аката****.*

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:

- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

...пасоша, дипломатског пасоша и ...ик о измени Правилника о обрасцу..., бр. 9/16 од 5. 2. 2016. године, а ступио ...ца, објављен у „Сл. гласнику ... године

– примењује се од 13. маја 2016. године

● Закон о изменама и допунама Закона о поморској пловидби, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 18/15 од 13. 2. 2015. године, а ступио је на снагу 21. 2. 2015. године

– одредбе члана 16. ст. 6. и члана 20. овог закона примењиваће се од 1. јуна 2016. године

● Правилник о измени и допуни Правилника о реглоскопима, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 49/15 од 5. 6. 2015. године, а ступио је на снагу 13. 6. 2015. године

– одредба члана 2. овог правилника важи до 1. јуна 2016. године

● Закон о енергетици, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 145/14 од 29. 12. 2014. године, а ступио је на снагу 30. 12. 2014. године

– одредбе члана 98. ст. 1. тач. 1) до 3), члана 99. и члана 225. ст. 1. тач. 1) до 3) и члана 225. ст. 4. овог закона се примењују од 1. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Европске оквирне конвенције о прекограничној сарадњи између територијалних заједница или власти, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори", бр. 2/16 од 8. 2. 2016. године

– Конвенција ступа на снагу 16. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Амандмана на Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни...

КАЛЕНДАРИ...

- ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
- ДОГАЂАЈА

СУДСКА ПРАКСА И СЛУЖБЕНА МИШЉЕЊА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Недостојност за наслеђивање

У склопу сасвим новог формата овог броја можете пратити у нашем часопису доносећи неке карактеристичне случајеве из судске праксе, а ко... недостојност за наслеђивање.

...остојност за наслеђ... РС", бр. 46/95, 101/03 – Одлука УС РС и 6/15)

...лан 4.

Не може наследити на основу закона... штања, нити стећи какву корист из завештања (недостојан је):
1) онај ко је умишљајно усмртио оставио... покушао;
2) онај ко је принудом, претњом или прев... оставиоца да сачини или опозове завештање или неку његову одредбу, или га је у... чио;
3) онај ко је у намери спречавања оставочев... воље уништио или сакрио његово завештање, или га је фалсификовао;
4) онај ко се теже огрешио о законску обавезу из... оставиоца, или му је ускратио нужну помоћ.

Суд на недостојност пази по службеној дужности.

О недостојности за наслеђивање суд води рачуна по службеној дужности, али је терет чињеничне тврдње и доказа да ова недостојност постоји, на странци која то тврди.

Из образложења:

„Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани. Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ванбрачни син пок. А. М. Свог оца је упознао када је имао 10 година. До 1992. године имао је ретке контакте са оцем, а од те године никако. Брига о оцу са његове стране није изостала његовом кривицом. Није се теже огрешио о обавезе издржавања, нити му је ускратио нужну помоћ. Нису постојали ни други разлози који би указивали на недостојност за наслеђивање оца. Тужилац није умишљајно усмртио свога оца, нити је то покушао. Између њих је било само свађе. Није се теже огрешио о законске обавезе издржавања према њему. Преко ...оца је примао ...ије мајке, а пок. А. М. издржавање није ...требно. Не може се говорити ни о ускр... помоћи оставиоцу, јер то не произилази ...изведених доказа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови правилно закључују да нема основа за примену члана 4. Закона о наслеђивању који регулише појам недостојности за наслеђивање. Према ставу 1. тач. 1) овог члана, не може се наследити на основу закона или завештања нити стећи какву корист из завештања (недостојан је), онај ко је умишљајно усмртио оставиоца, или је то покушао. Према тачки 4. овог члана, недостојан је онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања, или ускратио нужну помоћ. Према ставу 2. овог члана, суд на недостојност пази по службеној дужности. У конкретном случају, истакнути разлози за недостојност тужиоца да наследи свог оца, сада пок. А. М., нису испуњени. У току поступка у прилог ових својих тврдњи тужила није пружила одговарајуће доказе. Зато је суд о постојању (непостојању) тих

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Негативне референце у ...следње измене и допуне ...набавки

...15. године донеле су собом... о јавним набавкама из августа ... негативним референцама о ко... ...мо говорити у овом тексту

Милош Јовић
саветник у Управи за јавне набавке
budzeti@legeartis.rs

Кад су у питању јавне набавке, појам ...ференце има двоструки појавни ... У случају кад одређује додатне ... ...ће у поступку јавне набавке... ...ти од... пословног капацитета... ...а у реализац... ...та набавке, односно је у претходном ... испоручивао добра, извршавао услуге или ... дио радове који су предмет конкретне јавне набавке. Тада је реч о **пословним референцама**. Оне које би се условно речено могле назвати **позитивним референцама**. И док је у том случају реч о референцама које понуђача квалификују за добијање уговора о јавној набавци, негативне референце су оне које га могу дисквалификовати из „трке" за добијање уговора.

Институт **негативне референце** установљен је ради обезбеђивања поузданијег и солиднијег уговорног партнера наручиоца, а што је претпоставка целисходнијег и рационалнијег трошења јавних средстава. На тај начин, санкционишу се понуђачи који не извршавају своје обавезе у поступку јавне набавке или уговорне обавезе или их не извршавају на уговорен начин и под уговореним условима. С друге стране, будући да санкција никада није сама себи сврха, управо би свест о могућности да се нађе „на црној листи" код одређеног наручиоца, требало да понуђача додатно мотивише на озбиљнији, професионалнији и пословнији приступ извршавању сопстве...

...авним набавкама из 2008. године. Сходно ...да важећим прописима, наручиоци су имали ...ућност да одбију понуду уколико поседују ...каз који потврђује да понуђач није испуњавао ...које обавезе по раније закљученим уговорима ...авним набавкама који су се односили на исти предмет набавке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге.

Закон о јавним набавкама из 2012. године („Сл. гласник РС", бр. 124/12) значајно је проширио обухват негативних референци, установивши их као обавезу за наручиоце, проширујући њихово дејство и на сам поступак јавне набавке (не само на уговоре), те установивши својеврсну „црну листу" понуђача – списак негативних референци.

...следње измене и допуне Закона о јавним ...ама из августа 2015. године („Сл. гласник ...15) донеле су собом **неколико измена ...реч о негативним референцама**:
- не... ...ференца као могућност, не и обавеза з...
- неве... ...угих, таксативно законом ненаведе... ...негативне референце за одређеност ...ој документацији;
- прецизир... ...одног периода који је обухваћен нега... ...ференцом;
- укидање списка... ...их референци.

Можда и **најзначајнија измена** јесте та да наручилац сада више није у обавези, већ има могућност да примени негативну референцу према понуђачу. Како су ове законске измене биле још један корак ближе директивама Европске уније из области јавних набавки, и у овом

(6) Трошкови продатих производа износе 1.250.000,00 динара.Укалкулисана разлика у цени је 25% на цену коштања, што износи 312.500,00 динара (1.250.000,00 × 25%). Обрачунати ПДВ по општој стопи износи 312.500,00 динара, од чега на цену коштања 240.000,00 250.000,00 (1.250.000,00 × 20%) и ПДВ на разлику у цени 62.500,00 (312.500,00 × 20%).

(7) Купцу су фактурисани спортски дресови са обрачунатим ПДВ-ом у износу од 1.875.000,00 дин.

(8) Купац је извршио плаћање фактуре у целости у износу од 1.875.000,00 динара.

(9) Треба извршити затварање свих конта класе 9 – Обрачун трошкова и учинака.

(10) Треба саставити Извештај о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

(11) Треба прокњижити својење почетног стања залиха производње на коначно стање залиха производње на крају обрачунског периода на бази података из Извештаја о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

Напо...ених производа од 1.250.000,00 динара израчунати су на бази цене ...а (682 комада × 1.832,... динара по комаду), док је продајна цена спортских дресова од ...000,00 динара по комаду изра...ата у износу од 2.500,00 динара (750 × 2.500,00).

Књижење:

Р. бр.	Конто			Износ	
	дугује	потражује		дугује	потражује
1	2	3		5	6
			...спортски дресови	200.000,00	
			...алиха материјала		200.000,00
1.	910		Сировине и мате...		
			...ријала – спортски дресови		
		9000	Рачун за преузи... спортски дресови	500.000,00	
			...спортски дресови	120.000,00	
За отварање почетног стања 1. 1. 2016. за з...					
1а	9500		Материјали за... ...е залиха недовршене		500.000,00
	9600		Готови про... ...мање залиха готових		120.000,00
		9001	Рачун за ... ...недовршене производње и готових производа 1. 1. 2016. године на ... ...тих залиха из финансијског књиговодства		
			...ровине и материјал – спортски дресови	1.000.000,00	
		9010	Рачун за преузимање набавке материјала и робе		1.000.000,00
...а примљен материјал у магацин у вези са производњом спортских дресова					
	За	9500			
			Материјал за израду – спортски дресови	680.000,00	
		9100	Сировине и материјал – спортски дресови		680.000,00
...улазне материјала у производњу у току године					

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

4 Недоумице које постоје у вези са правом на годишњи одмор

10 Преглед измена и допуна Анекса Посебног колективног уговора за државне органе

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

16 Задаци и одговорност комисије за јавну набавку

22 Контрола запошљавања са аспекта примене одредаба члана 27е Закона о буџетском систему

27 Посебна издвајања из буџета града и општине према Закону о финансијској подршци породици са децом и правилницима који ближе прописују ова издвајања

УПРАВНО ПРАВО

35 Поништај решења о изузимању градског грађевинског земљишта

ГРАЂАНСКО ПРАВО

42 Закуп непокретности у пракси судова

ПРИВРЕДНО ПРАВО

50 Специфичности уговора у привреди у Закону о облигационим односима

53 Правни посао компензације у условима блокаде рачуна учесника није ништав – правна схватања Врховног касационог суда и Привредног апелационог суда

КРИВИЧНО ПРАВО

59 Кривично дело ометање службеног лица у вршењу службене дужности из чл. 23. ст. 1. Закона о јавном реду и миру – судска пракса и дилеме

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

72 Коментар Правилника о ученичким задругама

РУБРИКЕ

79 Портал читалаца

83 Календар важења правних аката

84 Преглед прописа донетих између два броја

Недоумице које постоје у вези са правом на годишњи одмор

С обзиром на важност права на годишњи одмор и многобројне његове елементе, у пракси се неретко јављају одређене недоумице и дилеме у вези са тим, које ће бити тема овог текста.

Милан Ранђеловић,
адвокат у Адвокатској канцеларији ЈПМ Јанковић–Поповић–Митић

Члановима 68–76. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 и 113/2017 – у даљем тексту: Закон) регулисан је институт годишњег одмора као један од типова одмора на које запослени по Закону имају право.

Право на годишњи одмор запослене која је одсуствовала са рада због породиљског одсуства и одсуства ради неге детета

Пре свега, више пута се наишло на дилему око права на годишњи одмор запослене која је одсуствовала са рада због породиљског одсуства и одсуства ради неге детета. Конкретно, дилема је у томе да ли запослена која је, рецимо, целу 2016. и 2017. била одсутна (узима се и да је користила и одсуство ради посебне неге детета) има или нема право да неискоришћени одмор из 2016. и 2017. године користи у 2018. години. Одговор је да нема то право јер је одмор из 2016. године морала да искористи најкасније до 30. јуна 2017. године. То што је фактички била спречена да узме годишњи одмор јер је на породиљском одсуству, не мења правно стање ствари. Дакле, никако није могуће да јој се одмор из 2016. године пренесе након 30. 6. 2017. године, нити она има право на накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор – јер јој радни однос не престаје, а и послодавац није крив што она није могла исти да користи. Међутим, цео одмор из 2017. године може да искористи до 30. јуна 2018. године. О овоме говори и Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања бр. 011-00-968/2015-02 од 19. октобра 2015. године: „У складу са чланом 68. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014 – у даљем тексту: Закон), запослени има право на годишњи одмор у складу са овим законом. Запослени стиче право на коришћење годишњег одмора у календарској години после месец дана непрекидног рада од дана заснивања радног односа код послодавца. Под непрекидним радом сматра се и време привремене спречености за рад у смислу прописа о здравственом осигурању и одсуства са рада уз накнаду зараде. Одредбом члана 73. Закона прописано је да запослени који није у целини или делимично искористио годишњи одмор у календарској години због одсутности са рада ради коришћења породиљског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета – има право да тај одмор искористи до 30. јуна наредне године. У складу са наведеним, запослена која није у целини или делимично искористила годишњи одмор у календарској години због одсутности са рада ради коришћења породиљског одсуства, има право да припадајући годишњи одмор за ту календарску годину искористи најкасније до 30. јуна наредне године. Уколико се запослена враћа на рад са породиљског одсуства након 30. јуна наредне године, не може да користи годишњи одмор за претходну календарску годину, с обзиром на то да је истекао законски рок до кога је могла да искористи годишњи одмор.”

зараде увећане за 'минули рад'. Ово из разлога јер запослени нема исплаћене зараде из претходних 12 месеци код послодавца код кога му је мировао радни однос и једини познати податак о његовој заради јесте уговорена основна зарада и 'минули рад'. Према томе, у случају када запослени нема ниједну исплаћену зараду из претходних 12 месеци код послодавца код кога остварује право на годишњи одмор, основица за обрачун накнаде зараде јесте уговорена основна зарада, увећана за 'минули рад'."

Како поступити у ситуацији када запослени искористи цео годишњи одмор који има за пуну годину у тој години, а затим му у истој престане радни однос?

Врло често питање и чест случај у пракси јесте како поступити у ситуацији када запослени искористи цео годишњи одмор који има за пуну годину у тој години, а затим му у истој престане радни однос. Да ли послодавац има право на накнаду штете? Позитиван одговор на ово питање дало је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у Мишљењу бр. 011-00-306/2015-02 од 7. априла 2015. године, у којем се каже: „Према члану 76. став 1. Закона, у случају престанка радног односа, послодавац је дужан да запосленом који није искористио годишњи одмор у целини или делимично, исплати новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора, у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора. Накнада из става 1. овог члана има карактер накнаде штете (члан 76. став 2. Закона). Према томе, уколико је запослени имао право на сразмеран годишњи одмор у складу са чланом 72. Закона и исти искористио пре престанка радног односа, нема право на накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор. У вези са стицањем права запосленог на пун и сразмеран годишњи одмор, у складу са наведеним чланом 72. Закона, запослени има право на сразмеран годишњи одмор у календарској години у којој је засновао радни однос, односно у години у којој му радни однос престаје. У свим другим случајевима запослени има право на пун годишњи одмор. Када запослени искористи пун годишњи одмор за календарску годину на почетку године, а касније током те године дође до престанка радног односа запосленог, послодавац може да тражи накнаду штете од запосленог по општим прописима о накнади штете."

Порески третман накнаде за неискоришћени годишњи одмор

Порески третман накнаде за неискоришћени годишњи одмор јесте питање које је у претходном периоду било врло спорно због различитих тумачења и ставова Министарства за рад и Министарства финансија, али је недоумица на (донекле чудан) начин решена и представљена у Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-1142/2016-04 од 18. маја 2017. године, у којем се на крају наводи: „Имајући у виду наведене законске одредбе и предметно мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, новчана накнада коју послодавац исплаћује запосленом који у току трајања радног односа није искористио (у целости или делимично) годишњи одмор, представља примање запосленог које има карактер зараде. На предметно примање запосленог, сагласно одредбама Закона и Закона о доприносима, обрачунава се и плаћа порез на доходак грађана и доприноси за обавезно социјално осигурање по основу зараде, на основицу коју чини износ новчане накнаде у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сагласно члану 76. Закона о раду, као бруто категорије која у себи садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде."

Преглед измена и допуна Анекса Посебног колективног уговора за државне органе

У наставку следи преглед новина у Посебном колективном уговору за државне органе које се односе на Анекс којим се уређују права, обавезе и одговорности из радног односа у органима покрајинске аутономије и јединицама локалне самоуправе и друга питања од значаја за запослене и послодавца.

Редакција Инг-Про

Влада и репрезентативни синдикат који је основан за територију Републике Србије – Синдикат управе Србије (у даљем тексту: учесници) закључили су Посебан колективни уговор о изменама и допунама Посебног колективног уговора за државне органе (у даљем тексту: Измена ПКУ-а), који је објављен у „Службеном гласнику РС" број 34/2018, а ступио је на снагу 12. 5. 2018. године.

Измена ПКУ-а односи се на измене и допуне АНЕКСА ПОСЕБНОГ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА ЗА ДРЖАВНЕ ОРГАНЕ (у даљем тексту: Анекс), **којим се уређују права, обавезе и одговорности из радног односа у органима покрајинске аутономије и јединицама локалне самоуправе и друга питања од значаја за запослене и послодавца.**

Анекс се непосредно примењује, а односи се на све запослене који су у складу са законом засновали радни однос у органима покрајинске аутономије, односно органима јединица локалне самоуправе. Послодавац је, у смислу Анекса, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе чија права и дужности врши функционер који руководи органом (у даљем тексту: послодавац).

У Анексу Посебног колективног уговора за државне органе („Сл. гласник РС", бр. 25/2015, 50/2015, 20/2018 и 20/2018 – др. пропис) утврђене су следеће новине:

1. Према новом члану 7а Анекса, укупан број запослених на одређено време и радноангажованих по другим основама мора да буде у складу са прописима којима се уређује буџетски систем.

Овом одредбом учесници Анекса, како држава тако и репрезентативни синдикат (као представник запослених), желе да истакну да се у политици запошљавања (у делу јавног сектора на који се односи Анекс) морају поштовати прописи о новом запошљавању. Као што је познато, иновираним одредбама члана 27е став 34. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др. закон, 103/2015, 99/2016 и 113/2017) прописано је да корисници јавних средстава не могу да заснивају радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2018. године. То такође значи да се и надаље примењује Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС", бр. 113/2013, 21/2014, 66/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015), а конкретно законско ограничење на које се односи нови члан 7а

Породицом се, у смислу ових одредби, сматрају брачни и ванбрачни партнер запосленог и деца запосленог.

Нови члан 47б Анекса појашњава да запослени има право на накнаду трошкова погребних услуга у случају смрти члана уже породице, уколико то право није остварено по другом основу. Сматра се да је право остварено по другом основу ако је члан уже породице био корисник пензије, запослени или осигураник самосталне делатности.

Право на накнаду трошкова остварује се, на основу уредне документације, у висини приложених оригиналних рачуна, а највише до висине просечне месечне зараде у Републици Србији, без пореза и доприноса, према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике. Уз захтев за накнаду трошкова погребних услуга прилажу се и Извод из матичне књиге умрлих и доказ о постојању сродства.

Чланом уже породице сматрају се брачни или ванбрачни партнер и деца запосленог.

13. У члан 50. став 3. Анекса додат је нови став 4, који омогућава да запослени коме је решењем утврђено да је нераспоређен у складу са законом, има право на накнаду плате у висини од 65% основне плате за месец који претходи месецу у коме је донесено првостепено решење да је нераспоређен, за време док је нераспоређен.

14. У члан 63. додати су нови ст. 2. и 3, који прописују да послодавац може да учествује у трошковима организовања културних манифестација и рекреативно-спортских такмичења у организацији репрезентативног синдиката, о чему послодавац и репрезентативни синдикат могу да закључе писани споразум.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА у оквиру електронског издања

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а осим свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција Моје каматне стопе, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална) која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Задаци и одговорност комисије за јавну набавку

Комисија за јавну набавку одговорна је за законито спровођење поступка јавне набавке, тако да су њени задаци и одговорности предмет анализе у овом тексту.

Драгана Станковић Николић,
дипл. правник и сертификовани предавач за обуку службеника за јавне набавке

Према члану 54. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 124/12, 14/15 и 68/15), поступак јавне набавке спроводи комисија за јавну набавку (у даљем тексту: комисија) која се образује решењем наручиоца. Решење о образовању комисије доноси исти онај орган наручиоца који је био надлежан да донесе одлуку о покретању поступка јавне набавке. Истом одредбом Закона таксативно је прописано шта решење о образовању комисије мора да садржи:

1) назив и адресу наручиоца, односно пословно име;
2) правни основ за доношење решења;
3) назив органа који доноси решење;
4) назив решења;
5) наводе о образовању комисије, предмету јавне набавке, броју јавне набавке, именовању чланова комисије, овлашћењима и дужностима комисије, задацима комисије и роковима за њихово извршење.

Решењем се такође именују заменици чланова комисије.

Решење може да садржи и неке друге додатне податке који су у вези са конкретним поступком јавне набавке и његовом реализацијом.

Што се тиче броја чланова комисије, овом одредбом је прописано да комисија има најмање три члана, од којих је један службеник за јавне набавке или лице са стеченим образовањем на правном факултету, на студијама другог степена (дипломске академске студије – мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године. Ово важи зато што наручиоци чија је укупна вредност планираних јавних набавки на годишњем нивоу већа од 25.000.000,00 динара, без ПДВ-а, морају да имају најмање једног службеника за јавне набавке. Овде је битно истаћи да се у овом случају посматрају само јавне набавке, а не и планиране набавке на које се не примењује Закон о јавним набавкама.

Надаље, у појединачним поступцима јавних набавки чија је процењена вредност већа од 15.000.000,00 динара, без ПДВ-а, службеник за јавне набавке обавезно је члан комисије.

За чланове комисије именују се лица која имају одговарајуће стручно образовање из области из које је предмет јавне набавке. Ако наручилац нема запослено лице које има одговарајуће стручно образовање из области из које је предмет јавне набавке, у комисију може да се именује лице које није запослено код наручиоца. У комисију не могу да се именују лица која могу бити у сукобу интереса за тај предмет јавне набавке.

Након доношења решења чланови комисије потписују изјаву којом потврђују да у предметној јавној набавци нису у сукобу интереса. Уколико сматрају да могу бити у сукобу интереса или уколико у току поступка јавне набавке сазнају да могу доћи у сукоб интереса, чланови комисије о томе без одлагања обавештавају орган који је донео решење, који предузима потребне мере како не би дошло до штетних последица у даљем току поступка јавне набавке. Како није прописан

када је захтев непотпун. У том случају став Републичке комисије за заштиту права јесте да се супсидијарно примењују правила прописа којима се уређује управни поступак, па се подносилац захтева позива да допуни захтев за заштиту права, а уколико исти по позиву не допуни захтев, доноси се закључак о одбацивању захтева.

Након тога, задатак комисије за јавну набавку јесте да мериторно утврди да ли је захтев за заштиту права основан или није.

После претходног испитивања, у року од пет дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права наручилац ће:

1) решењем усвојити захтев за заштиту права;

2) доставити Републичкој комисији одговор у којем ће се изјаснити на све наводе захтева за заштиту права, као и комплетну документацију из поступка јавне набавке, ради одлучивања о захтеву за заштиту права.

Потребно је да комисија наручиоца води рачуна о овом року од пет дана од дана пријема уредног захтева и да или усвоји захтев решењем, ако је основан, или да сачини детаљан одговор на захтев за заштиту права и убеди другостепени орган да је првостепена одлука била исправна односно законита.

Након свих описаних активности комисија наручиоца посебно мора да води рачуна о одговорности ако у појединим фазама поступка прекрши одредбе Закона о јавним набавкама. Најчешће кршење овог закона од стране комисије огледа се у изради конкурсне документације у којој техничка спецификација није сачињена у складу са чланом 70. или 71. Закона о јавним набавкама.

Чланом 70. Закона о јавним набавкама предвиђено је да техничка спецификација и пројектна документација, у смислу овог закона, представљају техничке захтеве који су обавезни и саставни део конкурсне документације, а у њима су предвиђене описане карактеристике добара услуга или радова. Оне морају да омогуће да се добра, услуге или радови који се набављају, опишу на начин који је објективан и који одговара потребама наручиоца. У смислу члана 71. Закона о јавним набавкама техничке спецификације се одређују на два начина:

1) са позивом на техничке спецификације из члана 70. овог закона и на српске, европске, међународне или друге стандарде и сродна документа, тако да свако позивање мора да буде праћено речима „или одговарајуће";

2) у виду карактеристика или функционалних захтева који могу да укључују и еколошке карактеристике и захтеве у погледу енергетске ефикасности и који морају да буду довољно прецизни и јасни како би понуђачи могли да припреме одговарајуће понуде, а наручиоци да набаве добра, услуге или радове који су у складу са њиховим објективним потребама.

У смислу члана 72. Закона о јавним набавкама наручилац не може да користи нити да се позива на техничке спецификације или стандарде који означавају добра, услуге или радове одређене производње, извора или градње.

Наручилац у конкурсној документацији не може да назначи било који појединачни робни знак, патент или тип, нити посебно порекло или производњу, осим ако наручилац не може да опише предмет уговора тако да спецификације буду довољно разумљиве понуђачима.

Навођење елемената попут робног знака, патента, типа или произвођача мора да буде праћено речима „или одговарајуће".

Чланом 169. став 1. тачка 5. Закона о јавним набавкама предвиђен је прекршај за наручиоца уколико не поштује одредбе о одређивању и коришћењу техничких спецификација и стандарда из чл. 70–74. За овај прекршај прописана је казна за наручиоца у износу од 100.000 до 1.000.000 динара, а за одговорно лице код наручиоца – новчана казна од 30.000 до 80.000 динара. Одговорна лица у овом случају били би сви чланови комисије према решењу о њеном образовању.

Имајући наведено у виду, свака комисија за јавну набавку, поред задатака које мора да обавља, мора да води рачуна и о својој одговорности, јер је одговорна за законито спровођење поступка јавне набавке.

Контрола запошљавања са аспекта примене одредаба члана 27е Закона о буџетском систему

Контрола запошљавања код корисника јавних средстава размотрена је са аспекта примене Закона о буџетском систему, при чему контролу врши буџетска инспекција Министарства финансија.

Слободанка Келечевић,
дипл. правник, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Најпре се треба осврнути на прописе којима је регулисана забрана запошљавања код корисника јавних средстава, као и на одредбе којима су прописани случајеви који су изузети из забране запошљавања.

Забрана запошљавања у јавном сектору прописана је одредбама члана 27е став 34. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63//13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17). Овим чланом прописано је да корисници јавних средстава не могу да заснују радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2018. године.

Подсетник: Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС” 108/13) утврђена је забрана запошљавања код корисника јавних средстава до 31. децембра 2015. године.

Изменама и допунама овог закона утврђена је забрана запошљавања за сваку наредну годину, тј. одредбе члана 27е став 34. мењане су само у делу који се односи на период забране запошљавања.

Међутим, ставом 35. истог члана Закона о буџетском систему прописана је могућност заснивања радног односа са новим лицима у изузетним случајевима, односно да, изузетно од става 34. овог члана, радни однос са новим лицима може да се заснива уз сагласност Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства.

Овим чланом регулисан је и начин запошљавања на одређено време лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама код корисника јавних средстава (став 35. члана 27е Закона), тако да укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама код корисника јавних средстава не може бити већи од 10% укупног броја запослених.

Међутим, ставом 37. истог члана дата је могућност да број запослених по овом основу изузетно може да буде већи од 10% од укупног броја запослених, а прописано је и да, изузетно од става 36. овог члана, број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим

исплаћују на терет рачуна трезора, што повлачи одговорност одговорног лица – председника општине – из члана 71. став 1. и 2. Закона о буџетском систему.

Повредом одредаба члана 56. и 71. став 1. и 2. Закона о буџетском систему, одговорно лице починило је прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) Закона о буџетском систему.

Одредбама члана 103. став 1. тачка 4) Закона о буџетском систему прописано је да ће се за ове прекршаје одговорно лице корисника буџетских средстава, одговорно лице корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање или друго одговорно лице казнити новчаном казном од 10.000 до 2.000.0000 динара.

Прекршајни поступак

Чланом 104. Закона о буџетском систему прописано је да захтев за покретање прекршајног поступка из чл. 103. и 103б овог закона подноси буџетска инспекција.

Прекршајни поступак из чл. 103. и 103б овог закона не може да се покрене ако протекне пет година од дана када је прекршај учињен.

Прекршајни поступак води се у складу са одредбама закона којима се уређују прекршаји.

Посебна издвајања из буџета града и општине према Закону о финансијској подршци породици са децом и правилницима који ближе прописују ова издвајања

Законом о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС”, 113/17), чија је примена одређена за 1. јули ове године, уређује се правни основ за финансијску подршку породици са децом из републичког, градског и општинског буџета.

Алжбета Марко,
дипл. ек., с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања, начелник за финансије у Општини Ковачица

Краћи осврт на нови закон

Новим Законом о финансијској подршци породици са децом омогућено је следеће:

1. олакшава се поступак остваривања права;

2. обезбеђује се побољшање услова за задовољавање основних потреба деце;

3. обезбеђују се посебни подстицаји за рађање деце и подршка материјално угроженим породицама, породицама са децом са сметњама у развоју и инвалидитетом и деци без родитељског старања;

4. проширује се обухват корисника, при чему се не угрожавају средства предвиђена буџетом за ове намене, и усклађују се поједине одредбе са прописима Европске уније;

члана 3. овог правилника за мајку детета, подноси и исте доказе за себе и један од следећих доказа:

– Извод из матичне књиге умрлих за мајку;

– уверење органа старатељства о чињеници да је мајка напустила дете;

– решење да је мајка лишена родитељског права;

– потврду надлежног здравственог органа о тешкој болести мајке или решење којим је мајка лишена пословне способности;

– потврду надлежне установе о почетку и трајању издржавања казне затвора за мајку.

Члан 5.

Захтев за остваривање права на једнократну новчану помоћ за новорођену децу у Општини _____ подноси се најкасније до навршене прве године живота детета Одељењу за друштвене делатности Општине _____ .

Право из чланова 3. и 4. остварују мајка или отац, под условом да подносилац захтева у тренутку рођења детета има пребивалиште односно боравиште на територији Општине _____ .

Члан 6.

Једнократна новчана помоћ за новорођену децу у Општини _____ исплаћује се мајци односно оцу путем уплате на штедну књижицу, текући рачун или путем благајне Општине _____ – Општинске управе _____ .

III Висина једнократне новчане помоћи

Члан 7.

Једнократна новчана помоћ за новорођену децу у Општини _____ за 2018. годину износи _____ динара.

Додатна средства у номиналном износу од _____ динара остварују се на основу чланова 3, 4. и 5, за рођење близанаца.

IV Завршне одредбе

Члан 8.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу Општине _____ ", а примењиваће се од 1. 1. 2018. године.

Председник Општине _____

Електронско издање за праћење јавних набавки

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за праћење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси *www.javne-nabavke.net* и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно праћење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, као и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су им потребне и њиховим променама путем мејл-сервиса (директно на мејл корисника).

Зашто пратити ИНГ-ПРО Јавне набавке?

- **Зато што се добија дневно ажуран преглед свих јавних набавки и пратеће документације, које се објављују у складу са Законом о јавним набавкама.**
- **Зато што нуди јединствену претрагу свих врста огласа по више различитих критеријума: по појмовима у називу тендера, по предмету, по периоду важења огласа (важи од – до), по датуму објављивања огласа, по статусу огласа (отворен, закључен, обустављен), по врсти поступака, наручиоцима.**
- **Зато што је за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге.**
- **Зато што корисник може да одабере категорије предмета набавки које су му потребне и да само о њима добија обавештења путем мејл-сервиса, чиме је поштеђен свакодневног, мукотрпног листања огласа на Порталу јавних набавки.**
- **Зато што се за претплатну цену добија могућност неограниченог праћења свих категорија и свих типова јавних набавки (добра, услуге, радови).**
- **Зато што има све измене постојећих јавних набавки, што омогућава њихово једноставно праћење.**
- **Зато што има и базу победника тендера, са информацијама у ком је поступку јавне набавке одређени понуђач победио.**
- **Зато што има листу ЈН УЖИВО, која се ажурира свака два минута и на којој се налазе најновије јавне набавке, које још нису прошле процес редакцијске обраде.**

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Поништај решења о изузимању градског грађевинског земљишта

Ауторка у овом тексту обрађује веома актуелну тему која се појавила у пракси Управног суда.

Ружа Урошевић,
судија Управног суда

Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 47/2003, 34/2006 и 39/2009 – одлука УС), у одредби члана 86. став 7. предвиђено је да ће се, на захтев ранијег сопственика, односно његовог законског наследника, поништити правоснажно решење о изузимању градског грађевинског земљишта из његовог поседа, ако корисник градског грађевинског земљишта исто не приведе намени за коју је земљиште изузето у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Иако наизглед јасна, ова одредба Закона у примени је изазвала много дилема код органа управе, које су се одразиле и на поступање Управног суда, који је при истом чињеничном и правном стању доносио различите одлуке. То је био и повод да Управни суд, у циљу уједначавања судске праксе и спречавања настанка повреде уставом гарантованог права странака на правично суђење, заузме одговарајући правни став по овом питању.

Наиме, у предмету Управног суда У 3942/16 тужба је уважена и поништено је решење Министарства финансија којим је одбијена жалба изјављена против решења Одељења за имовинскоправне и стамбене послове Градске општине Звездара, којим је поништено правоснажно решење истог одељења, којим су изузете уз накнаду из поседа земљишно-књижних корисника одређене катастарске парцеле и то у делу који обухвата новоформиране катастарске парцеле у истој катастарској општини. У пресуди Управног суда У 11544/15 одбијена је тужба која је изјављена против решења другостепеног органа којим је одбијена жалба изјављена против решења Одељења за имовинскоправне и стамбене послове Градске општине Звездара, којим је делимично поништено правоснажно решење Општине Звездара – истог одељења, којим је изузето уз накнаду из поседа земљишно-књижних корисника неизграђено грађевинско земљиште и то у делу који се односи на новоформирану катастарску парцелу насталу деобом друге катастарске парцеле.

У образложењу пресуде У 3942/16, којом је тужба уважена, наведено је следеће:

„Међутим, основано се, по оцени Управног суда, наводима тужбе указује на то да је приликом доношења оспореног решења повређен закон на штету тужиоца. Ово стога што је у спроведеном поступку по поднетом захтеву за поништај правоснажног решења о изузимању донето решење којим се поништава правоснажно решење Одељења за имовинскоправне послове и испитивање порекла имовине Скупштине Општине Звездара од 29. 3. 1977. године, а исто се односи само на новоформиране делове, односно парцеле, што не чини целине које су изузете. Није могуће поништити правоснажно решење у делу који обухвата новоформиране катастарске парцеле, већ се може поништити само у делу који се односи на парцелу изузету онако како гласи у диспозитиву решења

ствари разликује, првостепеном органу дао погрешан налог да изврши препарцелацију изузете парцеле како би тај део парцеле добио посебну катастарску ознаку, уз налог да новоформирана парцела не чини део комплекса. Стога је и првостепено решење у овој правној ствари засновано на повреди закона на штету тужиоца, при чему наведену повреду правила поступка тужени орган није отклонио, повредивши тиме и сам закон на штету тужиоца.

Наиме, нужно је указати на то да одредбом члана 86. став 7. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС", број 47/03… 34/06), према којој ће се, на захтев ранијег сопственика, односно његовог законског наследника, поништити правоснажно решење о изузимању градског грађевинског земљишта из његовог поседа ако корисник градског грађевинског земљишта исто не приведе намени за коју је земљиште изузето у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, није изричито забрањена могућност делимичног поништаја решења о изузимању градског грађевинског земљишта ранијег сопственика и делимичног враћања изузетог земљишта, али је таква могућност допуштена изузетно и под одређеним условима. Наиме, суд налази да је под условима из ове одредбе могуће поништити правоснажно решење о изузимању, али само у односу на неке од више изузетих парцела, уколико је иста засебно одређена у диспозитиву решења чији се поништај тражи и уколико са осталим земљиштем не представља комплекс земљишта које је изузето. То није случај у овој правној ствари у односу на део катастарске парцеле број 2526 по старом премеру, односно на део катастарске парцеле број 6573 по новом премеру, јер не може да се изврши поништај дела решења за део парцеле која је са целином изузета, већ може да се изврши поништај решења само у делу који се односи на целу изузету парцелу, онако како гласи у диспозитиву решења чији се поништај тражи.

Поред наведеног, за одлуку по захтеву за поништај решења о изузимању грађевинског земљишта није од значаја чињеница да накнада није у целини исплаћена бившим корисницима, као ни чињеница да је пред органом управе сачињен записник о нагодби, и то зато што је тим записником одређен само начин исплате надокнаде, што бившег корисника није спречавало да у посебном поступку захтева исплату надокнаде за изузето земљиште у целини.

По схватању Управног суда, чињеница да је намена спорног дела парцеле која је изузета, измењена пре парцелације Планом регулације зоне 1 у Врању, усвојеним на седници Скупштине града Врања дана 10. 11. 2010. године, није од утицаја на решење ове управне ствари, будући да је за оцену испуњености услова за поништај решења о изузимању градског грађевинског земљишта од значаја само намена коју је земљиште имало у време изузимања, а не и у време одлучивања по захтеву за поништај решења."

Имајући наведено у виду, Управни суд је закључио да не може да се изврши поништај дела правоснажног решења о изузимању градског грађевинског земљишта за део парцеле која је са целином изузета, већ може да се изврши поништај таквог решења само у делу који се односи на целу изузету парцелу.

Закуп непокретности у пракси судова

Приказ новије праксе парничних судова у области закупа непокретности биће подељен у два дела, с тим што ће се у првом делу текста аутори бавити закупом по одредбама Закона о облигационим односима, а у другом делу, који ће бити објављен у једном од наредних бројева, по Закону о становању.

Весна Филиповић,
судија Апелационог суда у Београду

Драгана Марчетић,
судија Првог основног суда у Београду

Уговор о закупу непокретности веома је чест правни посао нашег правног промета. Регулисан је одредбама Закона о облигационим односима иако код нас има стварноправни карактер, о чему ће бити више речи у наставку текста.

Такође, као реликт ранијег социјалистичког државног и друштвеног уређења код нас и даље егзистирају уговори о закупу станова закључени на основу одредби Закона о становању. Предмет ове врсте уговора јесу станови који су раније били у друштвеној и државној својини, али и станови у приватној својини које користе тзв. заштићени подстанари и чланови њихових домаћинстава.

Без обзира на законски основ, веома су чести спорови поводом ове врсте уговора, тако да ће у наставку текста, након излагања основних елемената уговора, бити изложена новија пракса парничних судова у наведеној области, с тим што ће се у првом делу аутори бавити закупом по одредбама Закона о облигационим односима, а у наредном делу – по Закону о становању.

Закуп по одредбама Закона о облигационим односима

Закон о облигационим односима (ЗОО) у посебном одељку регулише закуп, и то члановима од 567. до 599. Уговором о закупу обавезује се закуподавац да преда одређену ствар закупцу на употребу, а овај се обавезује да му за то плаћа одређену закупнину. Дакле, битни елементи уговора о закупу јесу ствар која се предаје у закуп и закупнина. Ако се другачије не уговори, употреба ствари обухвата и прибирање плодова.

Одредбе о закупу се, по ЗОО-у, не примењују на закупе уређене посебним прописима, као што је то на пример Закон о становању, што ће и бити предмет посебног дела текста због своје важности и обимне судске праксе везане за поменути правни институт.

Закуподавац је дужан да одржава ствар у исправном стању за време трајања закупа и да ради тога врши потребне оправке на њој. Дужан је и да накнади закупцу трошкове које је овај учинио за одржавање ствари, а које би он сам био дужан да учини. Трошкови ситних оправки изазваних редовном употребом ствари, као и трошкови саме употребе, падају на терет закупца. О употреби оправке закупац је дужан да обавести закуподавца. Ако потребне оправке закупљене ствари ометају њену употребу у знатној мери и за дуже време, закупац може да раскине уговор. Он има право на снижење закупнине сразмерно ограничењу употребе ствари због тих оправки (чланови 570. и 571. ЗОО-а).

Чланом 219. Закона о облигационим односима регулисан је посебан случај стицања без основа – употреба туђе ствари, према ком, када неко туђу ствар употреби у своју корист, ималац може да захтева, независно од права на накнаду штете или у одсуству ове, да му се накнади корист коју је стицалац имао од употребе ствари. Овај члан представља изузетак од општег правила које важи за стицање без основа – да се врши реституција онога што је дато без правног основа или по основу који је накнадно отпао или се није остварио, пописујући могућност исплате новчане вредности користи коју је лице које је употребило туђу ствар имало. Међутим, употреба туђе ствари у своју корист под одређеним условима може да представља случај проузроковања штете. То ће бити случај када је корисник у вези са употребом туђе ствари био несавестан, односно када је знао или могао да зна да туђу ствар неосновано употребљава. Када се утврди да је дошло до употребе ствари у своју корист, однос између корисника и власника ствари може да се расправи и по правилима о накнади штете, уколико постоје услови за примену тих правила.

Одредбама члана 37. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да власник тужбом може да захтева од држаоца повраћај индивидуално одређене ствари. Власник мора да докаже да на ствари чији повраћај тражи има право својине, као и да се ствар налази у фактичкој власти туженог. Према члану 3. наведеног закона, власник има право да своју ствар држи и да се њоме користи и располаже у границама одређеним Законом. Свако је дужан да се уздржи од повреде права својине другог лица. На основу свог права својине власник од држаоца ствари може да захтева повраћај индивидуално одређене ствари.

Након смрти примаоца издржавања давалац издржавања је стекао право својине на стану који је обухваћен уговором о доживотном издржавању, који је пре њега био у искључивој својини примаоца издржавања који је са туженим закључио уговор о закупу предметног стана. Уговор о закупу не престаје услед смрти закупца или закуподавца, већ се наставља са наследницима умрлог уговорника, који је право својине стекао по основу уговора о доживотном издржавању, све до истека уговореног времена трајања закупа, односно до момента давања отказа, осим уколико су се странке договориле да уговор престаје смрћу једне од уговорних странака, што у конкретној правној ствари није случај. Давалац издржавања је постао власник спорног стана и након смрти примаоца издржавања стекао и право да од закупаца захтева исплату закупнине стана или његову предају, што је и учинио подношењем тужбе за исељење. С обзиром на то да након смрти примаоца издржавања коришћење стана од стране закупаца није засновано на правном послу са власником (претходни давалац издржавања), погрешан је закључак да тужбени захтев тужиоца није основан, јер тужилац ово своје право може да оствари једино према лицима која су наплаћивала закупнину (законски наследници примаоца издржавања) од закупаца по правилима о неоснованом обогаћењу.

Имајући у виду да је тужилац (који је право власништва стекао по основу уговора о доживотном издржавању) власник стана у ком су тужени – закупци становали против воље тужиоца све док се нису иселили из истог и кључ предали власнику, јасно је да се ради о коришћењу туђе ствари – стана тужиоца од стране тужених као несавесних држалаца, тако да су исти дужни да тужиоцу исплате накнаду за коришћења стана (и то у висини просечне тржишне цене закупа за тај стан од момента када су тужени постали несавесни) за утужени период, при чему се не дира у право тужених да се у другој парници регресирају према законским наследницима сада пок. примаоца издржавања за износ исплаћене закупнине.

Наредни део текста биће посвећен уговору о закупу по основу Закона о становању и раније важећих закона о стамбеним односима, као и изузетно богатој пракси судова која се односи на ову врсту закупа.

Специфичности уговора у привреди у Закону о облигационим односима

Бавећи се специфичностима уговора у привреди, аутор пише и о материјалноправним решењима садржаним у Закону о облигационим односима.

Владимир Саичић,
дипл. правник, с вишегодишњим искуством у области привредног права

Законом о облигационим односима уређују се облигациони односи који настају из уговора, проузроковања штете, стицања без основа, пословодства без налога, једностране изјаве воље и других Законом утврђених чињеница. Стране у облигационим односима могу да буду физичка и правна лица, а Законом је предвиђена њихова равноправност. Закон је издвојио уговоре у привреди као посебну групу облигационих односа. Ово, наравно, не задире у саму равноправност правних субјеката – различит приступ проузрокован је различитим карактеристикама уговора у привреди, а не различитим својствима уговорних страна.

Закон о парничном поступку такође прави велику дистинкцију између спорова у којима се појављују привредни субјекти, што се огледа у посебној врсти суда, различитим критеријумима за сврставање спорова мале вредности, различитим критеријумима за изјављивање ревизије итд. Други закони, како они који регулишу материјалноправну тако и они који регулишу процесноправну материју, такође праве разлике. Међутим, у овом тексту аутор ће се бавити искључиво материјалноправним решењима садржаним у Закону о облигационим односима.

Уговори у привреди су, у смислу Закона о облигационим односима, уговори које предузећа и друга правна лица која обављају привредну делатност, као и имаоци радњи и други појединци који у виду регистрованог занимања обављају неку привредну делатност, закључују међу собом у обављању делатности које сачињавају предмете њиховог пословања или су у вези са тим делатностима. Дакле, да би један уговор имао својство уговора у привреди, потребно је испунити два критеријума: субјективни и објективни. Субјективни се огледа у карактеристикама самих уговорних страна – потребно је да се ради о предузећима или појединцима који обављају привредну делатност (привредним субјектима), те је потребно да привредни субјекти ступају у облигационоправне односе међу собом. Уколико је једна страна у уговорном односу привредни субјект, а друга није, такав уговор нема својство уговора у привреди. Објективни критеријум се огледа у томе да се уговор односи на делатност привредних субјеката или је у вези са тим делатностима. Такође, за уговор у привреди је важно да субјективни и објективни критеријум буду кумулативно испуњени.

Закон о облигационим односима предвиђа посебан стандард пажње за привредне субјекте. Чланом 18. Закона предвиђено је начело да су стране у облигационом односу дужне да у извршавању својих обавеза поступају са пажњом која се у правном промету захтева у одговарајућој врсти облигационих односа (пажња доброг привредника, односно пажња доброг домаћина). Дакле, уколико се ради о уговорима у привреди, захтева се посебан стандард пажње – „пажња доброг привредника", која од правног субјекта захтева већи ниво пажње од „пажње доброг домаћина". Законодавац није пошао од претпоставке да је лице које се бави привредним

је важно поновити да је уговор у привреди условљен субјективним и објективним критеријумима. Веће дужности и одговорности не односе се на привредне субјекте, јер то не било у складу са начелом равноправности страна, већ на уговорне стране уговора у привреди. Из овог произлази да се на привредне субјекте, уколико закључују уговоре са физичким лицима, правним лицима и другим привредним субјектима и уколико је уговор невезан за предмет пословања, не примењују одредбе Закона које се односе на уговоре у привреди. Дакле, за разликовање је битно својство уговора, а не својство уговарача, чиме је начело равноправности страна у потпуности очувано.

Правни посао компензације у условима блокаде рачуна учесника није ништав – правна схватања Врховног касационог суда и Привредног апелационог суда

Ауторка се овом приликом бави значајним правним схватањима Врховног касационог суда и Привредног апелационог суда, која могу бити од утицаја на пословање привредних субјеката.

Ивана Бараћ

1. Правно схватање о ништавости правног посла компензације у условима блокаде рачуна учесника

Последњих петнаест године, односно од почетка примене Закона о платном промету („Сл. лист СРЈ”, бр. 3/2002, 5/2003, „Сл. гласник РС”, бр. 43/2004, 62/2006, 111/09 – др. закон и 31/2011), у нашој правној пракси присутно је становиште, укључујући и више мишљења Министарства финансија, да правна лица и предузетници који су у блокади не могу да измирују међусобне доспеле новчане обавезе компензацијом. Овакво схватање заснивало се на тумачењу одредаба члана 46. став 3. Закона о платном промету, који је био у примени до 1 октобра 2015. године, односно од почетка примене Закона о платним услугама („Сл. гласник РС”, бр. 139/2014). Одредбама члана 46. став 3. Закона о платном промету **било је прописано да правна и физичка лица која обављају делатност, међусобне новчане обавезе не могу да измирују уговарањем промене повериоца односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија, приступање дугу, преузимање дуга, уступање дуга и др.), пребијањем (компензација) и на други начин у складу са Законом, ако**

4. Прекршајна одговорност правног лица или предузетника за поступање супротно члану 46. став 3. Закона о платном промету и члану 5. став 2. Закона о обављању плаћања

Чињеница да правни посао компензације није ништав управо зато што постоји санкција – прекршај који штити од повреде одредаба Закона о платном промету, односно Закона о обављању плаћања, јасно указује на то да ће се поставити питање прекршајне одговорности приликом закључивања компензационих послова у условима блокаде рачуна једног или оба учесника у компензацији, али у прекршајном поступку, уколико исти буде покренут.

За контролу примене Закона о обављању плаћања надлежна је, према члану 6. тог закона, Пореска управа, па може да се очекује и покретање прекршајног поступка у случају да се у поступку контроле, коју спроводи Пореска управа, утврди поступање супротно члану 46. став 3. Закона о платном промету, односно члану 5. став 2. Закона о обављању плаћања. Ко ће бити одговоран и каква ће та одговорност бити, процењиваће се у сваком конкретном случају.

Правно лице или предузетник који није у блокади, а да изјаву блокираном правном лицу или предузетнику да врши пребијање међусобних доспелих новчаних дуговања и потраживања, не би било одговорно јер је битан услов за прекршајну одговорност одредба „ако су његови рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате”. То проистиче из језичког тумачења одредаба члана 50. став 1. тачка 5) Закона о платном промету и члана 7. став 1. тачка 3) Закона о обављању плаћања, који одговорност доводи у везу са блокадом рачуна у тренутку плаћања. **Ово значи да је битан услов за настанак прекршаја блокада рачуна конкретног правног лица или предузетника против кога се покреће поступак, и то блокада у моменту плаћања.**

Одговорност правног лица или предузетника који је у блокади у моменту спровођења компензације поставиће се у зависности од тога како прекршајни орган буде тумачио поменуте одредбе члана 337. ЗОО-а. Наиме, чињеница је да компензација настаје, по члану 337. ЗОО-а, када једно лице изјави другом да врши пребијање, а да се исто спроводи у моменту када су се стекли услови за то, па блокирани субјекат није у могућности да утиче на настанак саме компензације, изузев да је оспори, односно уђе у спор ако нису испуњени услови за компензацију, или постоје други разлози због којих, по Закону о облигационим односима, пребијање није могуће. Сама чињеница да блокирани субјект не може да утиче на настанак саме компензације свакако ће утицати и на степен његове одговорности, уз могућност и ослобађања од одговорности.

Из наведеног може да се изведе закључак:

- **да за правно лице или предузетника чији рачун није у блокади, а да изјаву о компензацији, неће постојати одговорност за прекршај јер нема битног елемента дела, односно блокаде рачуна у моменту плаћања;**
- **да би за прекршај могло да одговара само правно лице, односно предузетник чији су рачуни у блокади у моменту плаћања, односно спровођења компензације, уз оцену конкретне одговорности, као и чињенице да на настајање компензације није могао да утиче.**

ЗАКЉУЧАК

Према наведеном правном становишту Врховног касационог суда и Привредног апелационог суда, правни посао компензације у условима блокаде рачуна није ништав.

Овакав став ће свакако имати утицаја на пословање привредних субјеката и на закључивање компензације када не постоји могућност наплате на други начин, али уз претњу одговорности за прекршај уколико такав поступак буде покренут.

Када је у питању степен одговорности и који би учесник у компензацији био одговоран, то остаје на пракси да каже, наравно у светлу примене новог правног става судова.

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Прописи.нет је електронско издање које се налази на интернет страници ***www.propisi.net*** и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, а сва ова документа међусобно су повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Кривично дело ометање службеног лица у вршењу службене дужности из чл. 23. ст. 1. Закона о јавном реду и миру – судска пракса и дилеме

Разматрање кривичног дела ометање службеног лица у вршењу службене дужности аутор је базирао на случајевима из судске праксе који су карактеристични за ово дело.

Драган У. Калаба,
заменик вишег јавног тужиоца у Чачку

Као што је познато, материјално кривично законодавство Републике Србије обухвата основно и споредно законодавство.

Основно кривично законодавство садржано је у Кривичном законику Републике Србије, а споредно кривично законодавство обухвата кривична дела предвиђена у тзв. посебним прописима. Међу њима је и врло актуелан Закон о јавном реду и миру. Нужно је претходно указати на историјат поменутог закона.

Наведени закон је донет и објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 51/92, а у глави IV под називом „Кривична дела", у чл. 23. ст. 1. садржи кривично дело под називом „ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавање јавног реда и мира".

У члану 25. поменутог закона под називом „Завршне одредбе" предвиђено је да „даном ступања на снагу овог закона престаје да важи … , чл. 213. ст. 3. и чл. 214. КЗРС („Сл. гласник РС", бр. 26/77, 43/77, 20/79, 24/84, 39/85, 51/87, 6/89, 42/89 и 21/90)".

Претходно поменуто кривично дело из чл. 23. ст. 1. гласи: „Ко увреди, злоставе, прети да ће напасти, покуша да нападне или нападне или на други начин омета службено лице у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира, казниће се … ".

Став 2. истог члана гласи: „Ако приликом извршења дела из става 1. овог члана учинилац овлашћеном службеном лицу прети употребом оружја или се маши оружја или му нанесе лаку телесну повреду, казниће се … ".

Став 3. истог члана гласи: „Ако приликом извршења дела из става 1. овог члана учинилац на овлашћено службено лице потегне оружје или га употреби или му нанесе тешку телесну повреду, казниће се … ".

Важно је указати на то да је ступањем на снагу поменутог Закона о јавном реду и миру наставио да важи чл. 213. ст. 1. и 2. кривичног дела спречавање службеног лица у вршењу службене дужности, а поменуто кривично дело обухваћено је главом XX КЗРС, под називом „Кривична дела против јавног реда и правног саобраћаја".

Доношењем Кривичног законика („Сл. гласник РС" 85/2005), који је ступио на снагу 1. јануара 2006. године, у прелазним и завршним одредбама у чл. 431. предвиђено је да даном ступања на снагу овог законика престаје да важи … , између осталог и чл. 24. Закона о јавном реду и миру.

Случај #7.

Када је оптужним предлогом ОЈТ ставио на терет оптуженом извршење кривичног дела из чл. 23. ст. 1. Закона о јавном реду и миру, а суд га огласио кривим због кривичног дела увреда из чл. 93. ст. 1. у вези са чл. 101. ст. 2. КЗРС, при чему се у изреци пресуде наведе „да је увредио оштећеног полицајца у обављању послова безбедности", учињена је повреда Кривичног закона из чл. 369. т. 4. ЗКП-а.

(Пресуда Општинског суда у Чачку, К 746/03 од 29. 11. 2004, и Решење Окружног суда у Чачку, Кж 468/05 од 9. 12. 2005).

Случај #8.

Изрека пресуде је неразумљива када суд наведе да је окривљени, који је оглашен кривим за кривично дело из чл. 23. ст. 1. Закона о јавном реду и миру, вређао службена лица у обављању послова одржавања јавног реда и мира, без навођења увредљивих изјава.

(Решење Окружног суда у Београду, Кж 1855/95 од 15. 11. 1995).

VIII
Кривично дело из чл. 23. Закона о јавном реду и миру и институти општег дела КЗ-а

Случај #1.

Код кривичног дела ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности из чл. 23. ст. 1. Закона о јавном реду и миру могућа је конструкција продуженог кривичног дела из чл. 61. КЗ-а.

Из образложења:

Наводи жалбе су неосновани јер је првостепени суд извршио правилну квалификацију кривичног дела, с обзиром на то да се ради о истим делима која су временски повезана, учињена од оптуженог, а такође су и учињена са јединственим умишљајем, коришћењем истих ситуација. Ова дела су управљена против јавног реда и мира, па је имало места за примену чл. 61. КЗ-а – конструкција продуженог кривичног дела, тако да је у том делу жалба јавног тужиоца неоснована, с обзиром на то да је пресудом првостепеног суда окривљени оглашен кривим због продуженог кривичног дела ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности из чл. 23. ст. 1. Закона о јавном реду и миру.

(Пресуда Општинског суда у Чачку, К 527/05 од 24. 3. 2008, и Пресуда Окружног суда у Чачку, Кж 516/08 од 9. 9. 2008).

Случај #2.

Када је оптужени реметио јавни ред и мир у угоститељском објекту, а приликом интервенције оштећених полицајаца није им показао личну карту, ушао је у ауто и напустио лице места, тада је извршио кривично дело из чл. 23. ст. 1. Закона о јавном реду и миру.

Како је првостепена пресуда донета 25. јануара 2006, када је ступио на снагу Кривични законик, правилно је примењен Кривични закон јер је након 1. јануара 2006. остало на снази кривично дело ометање овлашћених службених лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира из чл. 23. ст. 1. Закона о јавном реду и миру.

(Пресуда Општинског суда у Горњем Милановцу, К 362/05 од 26. 1. 2006, и Пресуда Окружног суда у Чачку, Кж 80/06 од 29. 3. 2006).

Случај #3.

Проузроковање теже последице из чл. 23. ст. 3. Закона о јавном реду и миру треба да се припише евентуалном умишљају оптуженог, а не његовом нехату, јер је оптужени, када је у безобзирној вожњи, у покушају да побегне од полиције, возилом којим је управљао ударио у полицијско возило, тако да је полицајац у возилу претрпео тешке телесне повреде, био свестан да таквим начином вожње може својим возилом ударити у службено полицијско возило и да тако може нанети телесне повреде овлашћеном службеном лицу у том возилу, на шта је и пристао.

(Пресуда Окружног суда у Ваљеву, К 106/04 од 25. 4. 2005).

Коментар Правилника о ученичким задругама

Министар просвете, науке и технолошког развоја донео је Правилник о ученичким задругама, који је објављен у „Службеном гласнику РС" број 31/2018 од 27. 4. 2018. године, а ступио је на снагу 5. 5. 2018. године.

Редакција Инг-Про

Правилник о ученичким задругама донет је на основу:

- члана 53. став 6. Закона о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС", бр. 55/13 и 101/17) и
- члана 32. став 6. Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС", бр. 55/13 и 101/17).

У вези са ученичким задругама треба споменути и следећа два законска прописа:

- Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС", бр. 88/2017 и 27/2018 – др. закони – у даљем тексту: Закон о основама), који у члану 103. утврђује да школа може да оснује ученичку задругу у циљу развијања ваннаставних активности и предузетничког духа ученика, као и да се рад ученичке задруге уређује посебним законом;
- Закон о задругама („Сл. гласник РС", број 112/2015, ступио на снагу 7. 1. 2016. године), који у ставу 2. члана 10. утврђује да се **образовање и рад ученичких задруга уређује прописима из области основног и средњег образовања и васпитања**.

Важно је напоменути и да **оснивање и рад ученичке задруге није исто што и обављање проширене делатности школе**. Наиме, чланом 98. Закона о основама прописано је да школа може да обавља и другу делатност којом се унапређује и доприноси квалитетнијем и рационалнијем обављању образовања и васпитања (у даљем тексту: проширена делатност), под условом да се њоме не омета обављање делатности образовања и васпитања. Проширена делатност школе може да буде пружање услуга, производња, продаја и друга делатност у складу са прописима којима се уређује класификација делатности. Остваривање проширене делатности школе планира се годишњим планом рада, а одлуку о проширеној делатности доноси орган управљања школе, уз сагласност министарства надлежног за просвету.

С друге стране, делатност ученичких задруга уређена је законима којима се уређује основно и средње образовање. Оснивање ученичке задруге није условљено давањем сагласности од стране министарства надлежног за просвету, као што је то случај са проширеном делатношћу школе.

Несумњиво да проширена делатност школе и ученичке задруге имају значајну улогу у процесу спровођења образовно-васпитне функције у школама и тиме доприносе унапређењу квалитета образовања и социјалној укључености школске деце. Иако је остваривање активности у оквиру проширене делатности и ученичких задруга регулисано различитим прописима, у школама је све присутнија тенденција комбиновања тих активности будући да су оне често комплементарне, тј. надопуњују једна другу.

Закон о основама у овом домену једино овлашћује Савет родитеља школе да предлаже органу управљања намену коришћења средстава остварених радом ученичке задруге (члан 120).

1) подаци о огранку ученичке задруге;
2) адреса за пријем поште;
3) скраћено пословно име;
4) пословно име на страном језику.

У Регистру се региструју и:

1) подаци о престанку ученичке задруге, у складу са законом;
2) забележбе података од значаја за правни промет ученичке задруге.

У Регистру се бележе и други подаци о ученичкој задрузи у складу са законом, као и све промене података о ученичкој задрузи, садржаних у Регистру.

У Регистру се региструју следећа документа задруге:

1) оснивачки акт;
2) измене оснивачког акта и пречишћен текст тог документа након сваке такве измене;
3) правила за рад задруге;
4) измене правила за рад задруге и пречишћен текст тог документа након сваке такве измене.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1) Постојеће ученичке задруге дужне су да ускладе своју организацију, пословање и опште акте с одредбама Правилника најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу Правилника.
2) Постојеће ученичке задруге дужне су да промене које буду извршиле у поступку усклађивања са Правилником, а које су предмет регистрације, пријаве Регистру у складу са законом.

Штампано и електронско издање

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Штампани и електронски часопис Пословни саветник представља издање са стручним ауторским текстовима из области пореза, рачуноводства, буџетског рачуноводства, пословних финансија и зарада. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама итд.

Од рубрика у часопису издвајамо:

– РАЧУНОВОДСТВО;
– ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ;
– ЦАРИНЕ;
– ПРЕГЛЕД АКТУЕЛНИХ СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА;
– БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВО;
– ЗАРАДЕ, ПЛАТЕ И ДРУГА ЛИЧНА ПРИМАЊА;
– КАЛЕНДАР ПОРЕСКИХ И ДРУГИХ ОБАВЕЗА;
– ОСТАЛО (новине у платном промету, актуелности у спровођењу царинских прописа, тумачења министарстава, друга актуелна питања).

Штампани часопис излази из штампе месечно, на приближно 100 страна. У току године излази 10 бројева и 1 двоброј.

Електронска верзија часописа, са комплетном архивом чланака и свим бројевима часописа у ПДФ-формату, налази се на интернет адреси www.poslovnisavetnik.net.

Претплатници добијају могућност да писано, путем мејла, добију одговоре на питања у вези с темама које часопис обрађује. Под слоганом „Будимо на вези" часопис је отворен за сва питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике, а читаоци их могу упутити на имејл redakcija@ingpro.rs. Такође, претплатници и сами могу да предлажу теме које су важне за њихово пословање.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Прековремени рад

П: *Како треба обрачунати радне сате и зараду запослених у следећој ситуацији: запослени који раде на фарми, раде 7 сати дневно и раде и суботом 7 сати. Тиме добијамо 42 сата. Да ли се за та 2 сата плаћа прековремени рад?*

О: Пуно радно време по Закону о раду (члан 51. став 1) износи 40 часова недељно, што значи да би било исправно да запослени суботом раде 5 сати. То значи да додатна 2 сата рада у недељи имају карактер прековременог рада уколико се код вас (с обзиром на то да се ради о фарми, претпостављамо пољопривреда) не уведе прерасподела радног времена (по члану 57. Закона о раду), односно да се у једном периоду ради како сад наводите, а у другом да се ради мање, да би се у просеку поштовало законско радно време.

П: *Које су обавезе послодавца код којег нема прековременог рада, односно да ли и такав послодавац треба да води евиденцију и, ако треба, како изгледа та евиденција?*

О: У члану 55. Закона, који регулише распоред радног времена код послодавца, утврђено је: „Послодавац је дужан да води дневну евиденцију о прековременом раду запослених."

Ова законска одредба уведена је да би инспектори рада контролисали постојање и плаћање прековременог рада. Ако такав рад у конкретном случају не постоји, сматрамо да нема потребе водити икакву евиденцију, односно када инспектор рада тако нешто пита, довољна је изјава послодавца да прековремени рад није присутан код њега. Уосталом, у наведеном законском решењу стоји да се води евиденција прековременог рада, што значи да таква евиденција не постоји ако нема прековременог рада.

Законодавац није ни на који начин предвидео како ће се конкретно водити такве евиденције у случају да постоји прековремени рад запослених, те на послодавцу остаје да предметно питање уреди својим актима.

Накнада зараде

П: *Потребно нам је тумачење одредбе из члана 114. ст. 1. Закона о раду. Конкретно, да ли у случају да запослени има заказано рочиште у суду ради решавања грађанскоправног спора по тужби коју је поднео, такође има право на накнаду зараде из члана 114. ст. 1. Закона о раду. Исто се односи и на ситуацију када запослени мора да одсуствује ради нпр. оставинске расправе.*

О: У вези са Вашим питањем које се односило на то да ли запослени има право на накнаду зараде у случају да је добио позив суда да присуствује рочишту у предмету који је иницирао својом тужбом или у вези са оставином, мишљења смо да има право на накнаду зараде будући да је то прописано чланом 114. ставом 1. Закона о раду. Поред тога, чланом 10. Правилника о накнади трошкова у судским

раду, са посебним податком о заради, радном времену и осталом што исти садржи. Треба направити и пословник о раду ресторана, у коме ће се дефинисати радно време, а посебно треба дефинисати начин припреме оброка, односно:

- да ли ће се оброци кувати на лицу места од купљених сировина (у том случају треба дефинисати ко их набавља, где се складиште),
- или ће се доносити готови оброци од другог снабдевача и делити радницима.

Од решење овог питања зависи и порески третман тих оброка (пре свега начин обрачуна ПДВ-а).

Што се тиче здравственог аспекта, указујемо на то да треба поштовати одредбе Закона о заштити становништва од заразних болести („Сл. гласник РС”, број 15/2016), као и на основу њега донет Правилник о обавезним здравственим прегледима одређених категорија запослених лица у објектима под санитарним надзором, обавезним и препорученим здравственим прегледима којима подлежу одређене категорије становништва, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 3/2017 од 18. 1. 2017. године, а ступио је на снагу 26. 1. 2017. године.

ПРИМЕНА ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

П: *По ком члану Закона о заштити података личности имамо право да тражимо личну карту приликом потписивања уговора о посредовању са клијентима – продавцима и купцима?*

О: Чл. 12. Закона о заштити података личности гласи:

„Обрада без пристанка
Члан 12.

Обрада без пристанка је дозвољена:

1) да би се остварили или заштитили животно важни интереси лица или другог лица, а посебно живот, здравље и физички интегритет;

2) у сврху извршења обавеза одређених законом, актом донетим у складу са законом или уговором закљученим између лица и руковаоца, као и ради припреме закључења уговора;

2а) у сврху прикупљања средстава за хуманитарне потребе;

3) у другим случајевима одређеним овим законом, ради остварења претежног оправданог интереса лица, руковаоца или корисника.”

С обзиром на то да је Законом о спречавању прања и финансирања тероризма предвиђена обавеза обвезника да узме фотокопију личне карте, пасоша или другог документа у сврху идентификације и вођења евиденције о лицу, то, сходно тачки 2. члана 12, обвезник може да узме документ за идентификацију од КЛИЈЕНТА и исти обради сходно Закону о спречавању прања новца и финансирању тероризма.

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

● **Правилник о декларисању, означавању и рекламирању хране**, објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 19/2017 од 8. 3. 2017, ступио је на снагу 16. 3. 2017. године

– примењује се од 15. 6. 2018. године.

● **Правилник о квалитету освежавајућих безалкохолних пића**, објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 88/2017 од 29. 9. 2017, ступио је на снагу 7. 10. 2017. године

– примењује се од 15. 6. 2018. године,
осим члана 19. који се примењује даном приступања Републике Србије Европској унији.

● **Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност**, објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 83/2015, 108/2016 и 113/2017

– одредбе члана 25, члана 27. став 1. и члана 30. овог закона примењиваће се од 1. 7. 2018. године.

● **Правилник о облику, садржини и начину вођења евиденције о ПДВ-у и о облику и садржини прегледа обрачуна ПДВ-а**, објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 90/2017 и 119/2017

– примењује се од 1. јула 2018. године.

● **Правилник о међународној потврди (сертификату) о улову и листи производа рибарства за које нису потребне међународне потврде (сертификати) о улову**, објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 10/2017, 52/2017 и 115/2017

– примењује се од 1. 7. 2018.

● **Закон о финансијској подршци породици са децом**, објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017, ступио је на снагу 25. 12. 2017. године

– примењује се од 1. 7. 2018. године.

● **Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање**, објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017, ступио је на снагу 1. 1. 2018. године

– одредбе чл. 12. и 13. овог закона које се односе на утврђивање и плаћање доприноса за предузетника који остварује остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета, примењиваће се од 1. јула 2018. године.

Преīлед īроīиса...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА…

РАДНИ ОДНОСИ

- Одлука о максималном броју запослених у Министарству унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 34/2018 од 4. 5. 2018)

- Посебан колективни уговор о изменама и допунама Посебног колективног уговора за државне органе („Сл. гласник РС”, бр. 34/2018 од 4. 5. 2018)

ВОЈСКА, ОДБРАНА, ПОЛИЦИЈА

- Правилник о условима које треба да испуњавају просторије за задржавање лица („Сл. гласник РС”, бр. 34/2018 од 4. 5. 2018)

- Закон о војном образовању („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

- Закон о изменама и допунама Закона о одбрани („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

- Закон о изменама и допунама Закона о Војсци Србије („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

- Закон о производњи и промету наоружања и војне опреме („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

- Закон о изменама и допунама Закона о употреби Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама ван граница Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

- Закон о изменама и допунама Закона о војној, радној и материјалној обавези („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

- Закон о изменама и допунама Закона о Безбедносно-информативној агенцији („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

- Правилник о наградама и признањима у Министарству унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 38/2018 од 18. 5. 2018)

ОБРАЗОВАЊЕ

- Правилник о ученичким задругама („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за предшколске установе чији је оснивач Град Београд („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

- Решење о обустави од извршења дела Ближих критеријума за закључивање уговора о раду наставника након 65. године живота („Сл. гласник РС”, бр. 34/2018 од 4. 5. 2018)

- Правилник о садржају и обрасцу лиценце наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

ЕЛЕКТРОНСКО ПОСЛОВАЊЕ

- Правилник о Регистру квалификованих средстава за креирање електронских потписа и електронских печата („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

- Правилник о Регистру пружалаца квалификованих услуга од поверења („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

- Правилник о условима које морају да испуњавају квалификовани електронски сертификати („Сл. гласник РС”, бр. 34/2018 од 4. 5. 2018)

- Правилник о условима које мора да испуњава квалификовано средство за креирање електронског потписа односно печата и условима које мора да испуњава именовано тело („Сл. гласник РС”, бр. 34/2018 од 4. 5. 2018)

- Уредба о условима за пружање квалификованих услуга од поверења („Сл. гласник РС”, бр. 37/2018 од 11. 5. 2018)

• Правилник о обрасцу захтева за издавање дозволе за третман, односно складиштење, поновно искоришћење и одлагање отпада („Сл. гласник РС”, бр. 38/2018 од 18. 5. 2018)

• Правилник о изменама Правилника о садржини документације која се подноси уз захтев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада („Сл. гласник РС”, бр. 38/2018 од 18. 5. 2018)

КАТАСТАР

• Правилник о издавању картографских публикација („Сл. гласник РС”, бр. 38/2018 од 18. 5. 2018)

ПОЉОПРИВРЕДА, СТОЧАРСТВО, ВЕТЕРИНАРСТВО

• Правилник о коришћењу подстицаја за органску биљну производњу („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

• Правилник о утврђивању Програма мера заштите здравља биља за 2018. годину („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

• Правилник о ближим условима за доделу и коришћење средстава Зеленог фонда Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

• Правилник о изменама Правилника о коришћењу подстицаја за органску сточарску производњу („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

• Правилник о изменама и допуни Правилника о условима за разврставање и утврђивање квалитета средстава за исхрану биља, одступањима садржаја хранљивих материја и минималним и максималним вредностима дозвољеног одступања садржаја хранљивих материја и о садржини декларације и начину обележавања средстава за исхрану биља („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

• Правилник о измени Правилника о условима и начину остваривања права на подстицаје у сточарству за квалитетна приплодна грла („Сл. гласник РС”, бр. 34/2018 од 4. 5. 2018)

• Правилник о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање инфекција живине одређеним серотиповима салмонела („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

САОБРАЋАЈ

• Правилник о техничком прегледу возила („Сл. гласник РС”, бр. 31/2018 од 27. 4. 2018)

• Правилник о техничким правилима за чамце, пловећа тела и плутајуће објекте („Сл. гласник РС”, бр. 35/2018 од 9. 5. 2018)

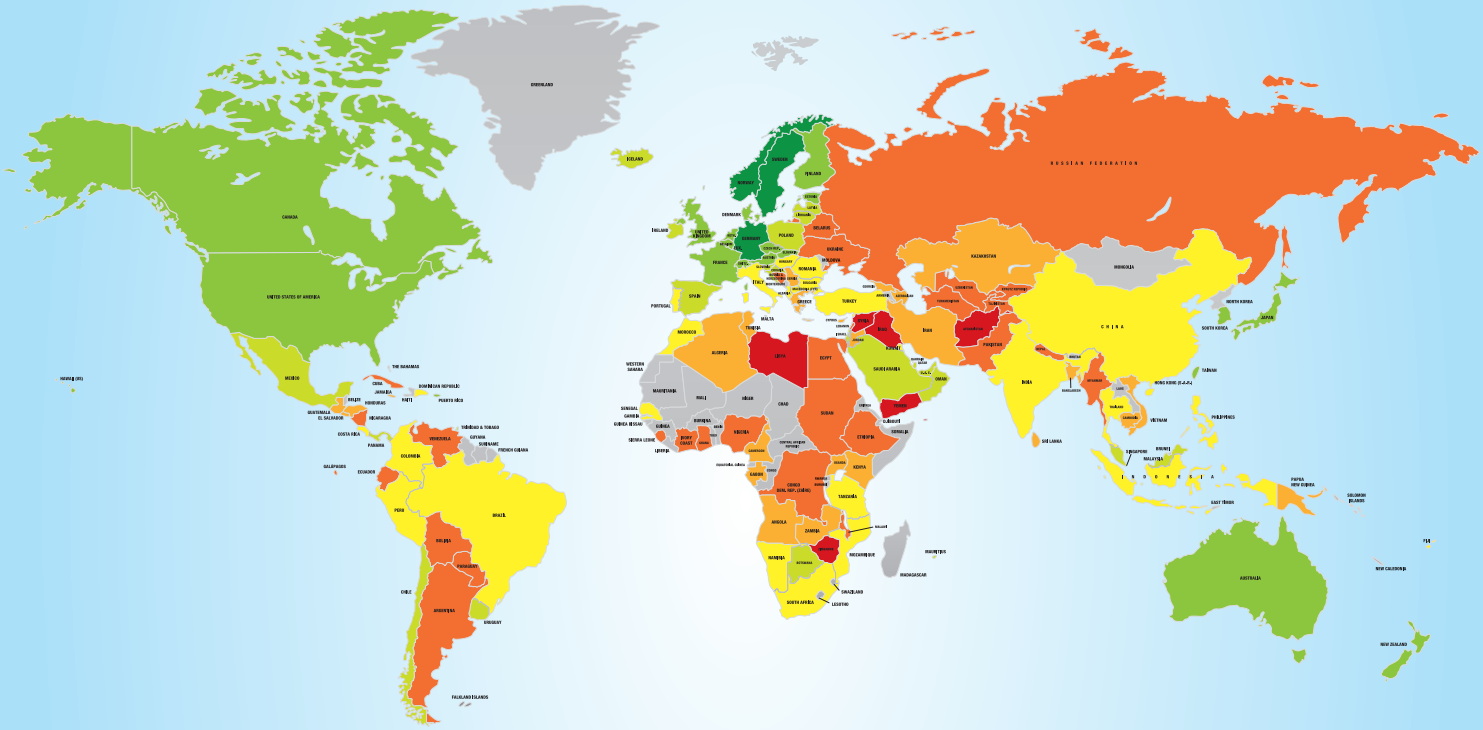
• Правилник о изменама и допунама Правилника о летачком особљу („Сл. гласник РС”, бр. 37/2018 од 11. 5. 2018)

ЕНЕРГЕТИКА

• Правилник о усклађеним износима оствареног укупног месечног прихода домаћинства, као услова за стицање статуса енергетски угроженог купца („Сл. гласник РС”, бр. 36/2018 од 10. 5. 2018)

• Колективни уговор о изменама и допунама Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Сл. гласник РС”, бр. 38/2018 од 18. 5. 2018)

ZAŠTITITE SVOJE POSLOVANJE
- PROVERITE DA LI SU VAŠI PARTNERI RIZIČNI!

Ocena rizika države

1	2	3	4	5	6	7

Nizak rizik **Visok rizik**

Nije ocenjeno

Manage your corporate regulatory compliance and protect your business!

dun & bradstreet
WORLDWIDE NETWORK

Bisnode
Make a smart decision

Za više informacija pozovite: +381 11 22 52 746 ili nam pišite na: marketing.rs@bisnode.com
www.bisnode.rs

Јавне набавке и буџети

Грађанско право

Кривично право

Управно право

Привредно право

Радно право

Унакрсни поглед